

Statistiska meddelanden

Statistical Reports

Bo 1979; 4.11

Från trycket 23 oktober 1979
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Enheten för bostads- och
fastighetsstatistik
Förfrågningar 1:e aktuarie Britt Nilsson, tel 08 - 14 05 60 - 4789

Serie Bo - BOSTÄDER OCH BYGG-
NADER

ISSN 0085-6991

Bostadsbyggande, låneobjekts-
statistik inkl byggnadskostnader
produktionsstatistik för byggnads-
och anläggningsverksamhet, bygg-
nadsinventeringar, hyror, outhyrda
lägenheter, intäkter och kostnader
i fastighetsförvaltning, energi-
statistik.

BYGGNADSPROJEKT PÅBÖRJADE SEPTEMBER 1979

Preliminära uppgifter

BUILDING PROJECTS BEGUN IN SEPTEMBER 1979

Preliminary data

Definitiva uppgifter kommer att lämnas i en årsredogörelse som ingår i SM-serien.

SAMMANFATTNING

Statistiken omfattar påbörjade byggnadsprojekt inom den reglerade byggnadsverksamheten, dvs den del av byggnadsverksamheten som berörs av arbetsmarknadsverkets byggplanering. Byggnadsarbeten inom reparations- och underhållssektorn ingår i mycket ringa utsträckning.

Under september 1979 påbörjades byggnadsprojekt kostnadsberäknade till 2 304 milj kr. Uppgifterna är preliminära och en betydande del av de projekt som påbörjats under månaden redovisas först påföljande månad (se närmare sid 2-3 om eftersläpningar i rapporteringen).

Kostnaderna för byggnadsprojekt påbörjade under 6-månadersperioden april-september 1979 uppgick till 14 000 milj kr. Det innebär en ökning med 22 procent jämfört med motsvarande period ett år tidigare, för vilken preliminärt 11 470 milj kr redovisades. En beräkning i fasta priser tyder på en ökning med ca 15 procent för den aktuella 6-månadersperioden jämfört med motsvarande period ett år tidigare.

Statistiken över påbörjade byggnadsprojekt (påbörjandestatistiken) utarbetas månatligen av SCB - tidigare av arbetsmarknadsstyrelsen - och resultaten publiceras fr o m januari 1966 i Statistiska meddelanden (SM), serie Bo.

STATISTISKA
CENTRALBYRÅN

79 . 10 . 29

Biblioteket



Sveriges officiella statistik

Utgivare: Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm

Statistiska meddelanden (SM) kan köpas i bokhandeln eller från Liber distribution, 162 89 Vällingby, tfn 08-89 01 20. Meddelandena ges ut i följande serier: Am—Arbetsmarknad, Be—Befolkning och val, Bo—Bostäder och byggnader, F—Företag, H—Handel, HS—Hälsa- och sjukvård, I—Industri. Branschuppgifter, Iv—Industri. Varu- och energiuppgifter, J—Jordbruk, skogsbruk och fiske, K—Kreditmarknad, N—Nationalräkenskaper och offentliga finanser, P—Priser och konsumtion, R—Rättsväsen, S—Socialvård, T—Transport och kommunikationer, U—Utbildning, forskning och kultur. Ansvarig utgivare: Lennart Fastbom.

**Published by the National Central Bureau of Statistics,
Fack, S-102 50 Stockholm, Sweden**

These Reports may be obtained from Liber distribution, S-162 89 Vällingby, Sweden.

OMFATTNING

Materialet till påbörjandestatistiken utgörs av från länsarbetsnämnderna insända kopior av beviljade byggnadstillstånd respektive byggherrarnas anmälningar om planerat byggnadsarbete (rekommendation om igångsättningstid) avseende projekt som påbörjats under månaden.

Byggnadstillstånd krävs för projekt som avser byggnadsarbeten enligt 1 §, Kungl Maj:ts kungörelse om byggnadstillstånd (SFS 1971:1205).

För större delen av byggnadsverksamheten ersattes byggnadsregleringen den 1 juli 1966 av en på frivillig grund baserad sysselsättningsplanering. Landet indelades i planeringsområden. Inom varje sådant område - fr o m 1972 sammanlagt 46 - finns en byggarbetsnämnd med representanter för arbetsgivare, arbetstagare, kommuner och arbetsmarknadsverket. Nämnden är ett sammarbetsorgan med rådgivande funktion med uppgift att bl a diskutera lämplig igångsättningstakt för byggandet inom området. Med stöd av byggarbetsnämndens uttalande utfärdar länsarbetsnämnden en skriftlig rekommendation till byggherren att påbörja byggnadsarbetet inom en viss tidsperiod (högst två månader). Rekommendation om igångsättningstid meddelas för projekt med en byggnadskostnad av 100 000 kronor och däröver. (Projekt under denna kostnadsgräns ingår i statistiken endast i den mån de avser byggnadsarbeten för vilka byggnadstillstånd krävs).

Styckebyggda småhus med statligt lån berörs ej av regleringen. Ej heller ingår industriernas, handelsföretags och kommuners byggnadsarbeten med enbart egen arbetskraft. Vidare ingår inte en del mindre projekt för vilka undantag gjorts enligt SFS 1971:1205. Undantagna från den statistiska redovisningen är slutligen statens järnvägars banarbeten, televerkets kabelarbeten och vägverkets anläggningsarbeten.

RAPPORTERING

Erfarenhetsmässigt förekommer eftersläpningar i uppgiftslämnandet. Vid varje månadsredovisning (tabell 1 och 2) uppdateras statistiken med inkomna uppgifter som avser de båda månader som föregår rapportmånaden. I föreliggande rapport har sålunda redovisningen för månaderna juli-augusti 1979 ökat med dylika uppgifter.

En slutlig korrigerings av föregående års redovisning sker sedan månadsstatistiken för februari utarbetats. Hänsyn tas då till samtliga kompletteringar och andra rättelser som rapporterats under redovisningsåret och påföljande års båda första månader. Uppgifterna i tabell 1 och 2 avseende 1978 års påbörjande har korrigerats enligt denna princip.

Vid årsbearbetningen av 1978 års månadsstatistik visade det sig att de preliminära kostnadsuppgifterna för en månad i genomsnitt uppgick till 68 procent av de definitiva byggnadskostnaderna. Denna andel varierade mellan 51 och 80 procent för de olika månaderna.

Således är de preliminära uppgifterna för en redovisningsmånad mycket ofullständiga. Det händer ofta att byggherrar som påbörjat arbetet i senare delen av den överenskomna perioden inte meddelar länsarbetsnämnden att projektet igångsatts förrän vid en tidpunkt då nämnden redan rapporterat månadens påbörjande till SCB.

Detta innebär att flertalet av dessa projekt redovisas till SCB med en månads försening. När de medräknas har ca 90 procent av byggnadskostnaderna avseende månaden redovisats. När uppgifterna kompletteras med byggnadskostnaderna för projekt inkomna 2 månader efter rapporteringsmånaden återstår ca 2 procent av de definitiva konstansuppgifterna för månaden ifråga. De avser projekt som av olika skäl rapporterats ännu senare till SCB.

Med hänsyn till eftersläpningarnas omfattning kan det vara lämpligt att vid jämförelser mellan aktuella och äldre uppgifter utgå från statistikredovisningen vid respektive tillfälle. I tabell 3 har uppgifter enligt föreliggande SM sammanställts med uppgifter från motsvarande SM föregående år.

DEFINITIONER

1963 års lagstiftning om igångsättningstillstånd för byggnadsarbete upphörde att gälla vid årsskiftet 1971/72 då lagen om byggnadstillstånd m m (SFS 1971:1204) trädde i kraft.

Med byggnadsarbete avses enligt denna lag

- 1 "uppförande av eller schaktning för byggnader av alla slag
- 2 anläggande av väg, järnväg, spårväg eller annan större fast transportanordning eller av bro, hamn, farled, flottled, flygplats, bergrum, kraft-, vatten- eller avloppsledning, gata, park, djurpark, parkeringsplats, idrotts-, motions-, frilufts- eller nöjesplats.
- 3 utförande av vattenbyggnads- eller torrlägningsföretag eller annat liknande anläggningsarbete
- 4 om- eller tillbyggnad, reparation eller underhållsarbete på byggnad eller anläggning som avses under 1-3.
- 5 rivning av byggnad."

Såsom påbörjade betraktas projekt där schaktnings-, sprängnings- eller utfyllningsarbeten igångsatts.

För byggnadsprojekt med byggnadstillstånd utgörs byggnadskostnaden av kostnaden enligt ansökan om byggnadstillstånd. I fråga om övriga byggnadsprojekt avses byggnadskostnaden enligt byggherrens föransmälan till länsarbetsnämnden.

Den beräknade byggnadskostnaden skall avse "totala kostnaden oavsett hur stor del av arbetet som utförs på byggnadsplatsen. Kostnader för värme, ventilation, sanitet, elektriska anordningar, fast inredning, målning och utvändiga planeringsarbeten liksom arvoden till arkitekt, konstruktör, arbetsledning och kontrollant skall således ingå. Däremot inräknas inte marklösen, gatumarkersättning, anslutningsavgift för vatten, avlopp och elektricitet, räntor och mervärdesskatt (moms). "(AMSHANDBOKEN, Specialavdelningen Byggplanering, avsnitt 44.10.30:C 9).

Byggnadsområde redovisas med avseende på byggnadens ändamål. Gruppen "bostadshus" omfattar flerbostadshus, ålderdomshem, gruppbyggda småhus och sådana styckebyggda småhus som uppförs utan statligt lån. Med gruppbyggda småhus avses byggnadsprojekt som omfattar mer än ett småhus och bedrivs av en och samma byggherre på en arbetsplats. Gruppen "övriga områden" omfattar byggnader för jordbruk, skogsbruk och fiske samt militära arbeten och civilförsvarets arbeten.

Länsgrupper. Storstadslänen: Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus län. Skogslänen: Värmlands och Kopparbergs län samt norrlandslänen.

Byggnadskostnader för påbörjade byggnadsprojekt med fördelning på byggnadsområde i kombination med län publiceras kvartalsvis, (tabell 4).

Byggherrekategori. Fr o m 1969 tillämpas den standard för klassificering av institutionella enheter som fastställts av SCB (Meddelande i samordningsfrågor 1968:6).

Byggnadskostnaderna för påbörjade projekt med fördelning på byggnadsområde i kombination med byggherrekategori publiceras kvartalsvis, (tabell 5).

SUMMARY

This report contains preliminary data on building projects begun, based on reports from the County Labour Boards (regional agencies of the National Labour Market Board). The report only includes large and medium-sized buildings while smaller buildings and repairs generally are excluded. These data have former been published in Arbetsmarknadsstatistik by the National Labour Market Board. More detailed data on building projects begun in 1979 will later be published in a yearly report.

LIST OF TERMS

bostadshus	residential buildings	samfärdsel	transport and communica- tion
byggnadsområde	type of project (industry)		total
därav	of which	samtliga	hospitals
förvaltning, sociala ändamål	public administration, health and welfare services	sjukhus	forest counties
handel m m	commerce etc	skogslänen	schools, churches, assembly premises, buildings for seasonal and secondary use etc
hela riket	the whole country	skolor, kyrkor, samlings- lokaler, fritidshus m m	one- or two-dwelling buildings
hela året	the whole year	småhus	state
icke-offentliga sektorn	private sector	staten	state and companies owned by the state
industri	mining and manufacturing	statliga byggherrar	companies owned by the state
kommunal byggherre	local authorities and companies owned by municipalities and county councils	statsägda företag	metropolitan counties
kommuner	municipalities	storstadslänen	total
kommunägda företag	companies owned by munici- palities and county councils	summa	wholesale and retail trade
kraftverk m m	electricity, gas and steam	varuhandel	roads and streets, water works and supply sani- tary and similar services
kv	quarter	vägar och gator, vatten och avlopp m m	
landsting	county counsils	övriga län	other counties
län	counties	övriga områden	other purposes
länsgrupper	groups of counties		
offentliga sektorn	public sector		

TECKENFÖRKLARING

Explanation of symbols

-	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Magnitude less than half of unit employed

TABELLER

Tabell 1 BYGGNADSKOSTNADER FÖR PÅBÖRJADE BYGGNADSPROJEKT FÖRDELADE EFTER BYGGNADSOM-
RÅDE UNDER 1978 OCH JANUARI-SEPTEMBER 1979. MKR¹
Building costs of building projects begun, type of project, 1978 and January-September 1979. Mill. Sw. Kr

Byggnadsområde	1978										
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
Bostadshus	543	627	586	760	934	913	258	1 165	1 095	1 684	1 363
Därav småhus	240	284	380	422	544	561	149	566	651	868	781
Industri	263	142	189	145	254	217	103	352	262	342	342
Kraftverk m m	48	9	91	33	206	29	77	66	26	37	52
Samfärdsl	37	62	90	60	73	72	10	76	43	54	63
Handel m m	177	129	230	361	319	185	225	297	257	430	332
Därav varuhandel	71	55	118	113	171	73	45	70	114	139	156
Förvaltning, sociala ändamål	137	250	155	296	385	138	70	279	174	655	317
Därav sjukhus	63	132	115	114	255	73	55	126	98	272	178
Skolor, kyrkor, samlings- lokaler, fritidshus m m	177	156	131	276	298	267	85	325	228	399	298
Därav skolor	120	90	82	222	243	199	50	236	109	242	224
Vägar o gator, vatten o avlopp m m	151	78	88	104	135	78	43	136	125	177	194
Övriga områden	23	48	13	43	67	91	15	64	28	179	56
Samtliga	1 556	1 501	1 573	2 078	2 671	1 990	886	2 760	2 238	3 957	3 017

1) Beträffande eftersläpningar i uppgiftslämnandet se sid 2.

2) Preliminär uppgift 1 869 milj kr (SM Bo 1979:4.10).

1979													
Nov	Dec	Hela året	Därav jan-sep	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Jan-sep
1 363	1 539	11 467	6 881	476	638	742	917	941	1 222	237	908	798	6 879
781	875	6 321	3 797	284	217	361	541	337	598	88	393	546	3 365
342	136	2 747	1 927	101	130	261	300	358	435	165	472	464	2 686
52	24	698	585	64	66	13	173	47	69	288	86	28	834
63	105	745	523	71	47	51	85	164	53	27	62	106	666
332	253	3 195	2 180	194	212	236	439	377	237	40	424	328	2 487
156	44	1 169	830	66	37	65	153	107	94	5	55	120	702
317	466	3 322	1 884	278	225	192	165	362	473	100	277	223	2 295
178	240	1 721	1 031	132	84	85	56	211	235	39	136	109	1 087
298	280	2 920	1 943	141	202	143	230	326	242	128	249	169	1 830
224	218	2 035	1 351	76	147	77	168	176	159	107	154	98	1 162
194	230	1 539	938	171	92	86	104	114	95	25	120	127	934
56	48	675	392	25	56	35	34	63	29	20	14	61	337
3 017	3 081	27 308	17 253	1 521	1 668	1 759	2 447	2 752	2 855	1 030	2 612 ²	2 304	18 948

Tabell 2 BYGGNADSKOSTNADER FÖR PÅBÖRJADE BYGGNADSPROJEKT (EXKL ÖVRIGA OMRÅDEN) FÖR-
DELADE EFTER LÄN 1978 OCH JANUARI-SEPTEMBER, MKR

Building costs of building projects begun ("övriga områden" excluded) by county, 1978 and January-
September 1979. Mill. Sw. Kr.

Län Länsgrupper	1978									
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
Stockholms	253	240	335	451	597	237	271	442	490	891
Uppsala	17	46	31	58	37	72	93	39	89	162
Södermanlands	58	60	27	101	33	65	9	49	35	104
Östergötlands	106	49	43	61	102	191	30	76	95	150
Jönköpings	65	33	44	61	50	37	109	81	62	107
Kronobergs	27	32	110	32	37	94	20	32	21	53
Kalmar	21	19	22	50	65	31	9	44	100	42
Gotlands	7	5	2	2	35	11	5	6	17	17
Blekinge	59	18	28	44	30	16	0	61	24	22
Kristianstads	39	62	62	37	44	51	1	37	58	113
Malmöhus	157	101	164	191	161	198	29	276	259	390
Hallands	38	94	10	80	49	34	2	77	59	130
Göteborgs och Bohus	103	142	104	190	236	122	51	236	146	272
Älvsborgs	81	98	141	59	107	103	12	110	39	117
Skaraborgs	76	51	45	11	106	57	7	44	44	69
Värmlands	38	36	47	91	71	87	11	155	77	103
Örebro	43	85	69	105	78	8	33	89	48	103
Västmanlands	74	27	22	82	39	69	13	117	44	135
Kopparbergs	102	68	44	72	96	39	72	108	128	184
Gävleborgs	26	27	30	40	86	113	15	166	46	135
Västernorrlands	68	46	15	47	90	74	8	165	49	112
Jämtlands	19	20	15	37	56	23	31	80	46	91
Västerbottens	34	59	69	93	319	103	33	109	108	115
Norrbottnens	22	35	81	40	80	64	7	97	126	161
Hela riket	1 533	1 453	1 560	2 035	2 604	1 899	871	2 696	2 210	3 778
Därav										
storstadslänen	513	483	603	832	994	557	351	954	895	1 553
skogslänen	309	291	301	420	798	503	177	880	580	901
övriga län	711	679	656	783	812	839	343	862	735	1 324

Nov	Dec	Hela året	Därav jan-sep	1979									
				Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Jan- sep
573	512	5 292	3 316	238	358	539	564	504	473	247	759	316	3 998
127	111	882	482	40	13	20	61	64	63	293	117	44	715
124	167	832	437	17	20	19	87	69	49	5	39	92	397
80	158	1 141	753	37	67	114	83	117	80	27	47	57	629
101	126	876	542	33	32	31	97	54	82	71	65	84	549
65	48	571	405	32	23	42	76	51	26	6	78	16	350
86	153	642	361	93	14	31	77	56	69	12	66	36	454
29	1	137	90	5	4	16	14	30	1	0	44	2	116
17	33	352	280	25	51	19	43	61	128	11	1	7	346
89	81	674	391	77	54	39	31	67	30	3	49	35	385
275	326	2 527	1 536	104	142	124	219	250	227	23	147	271	1 507
74	69	716	443	28	18	62	79	66	90	11	155	62	571
315	363	2 280	1 330	254	124	111	203	269	190	42	226	71	1 490
91	169	1 127	750	94	88	37	105	216	89	32	76	98	835
81	55	646	441	70	59	58	37	75	55	54	65	78	551
85	94	895	613	34	39	55	58	68	97	9	63	68	491
107	52	820	558	27	51	76	52	41	200	20	111	60	638
103	172	897	487	60	6	22	46	47	68	6	34	210	499
48	108	1 069	729	29	120	127	83	121	241	16	56	242	1 035
126	62	872	549	62	62	18	54	134	171	22	129	62	714
73	41	788	562	11	68	46	186	47	102	7	45	60	572
19	20	457	327	41	44	33	34	153	82	4	31	67	489
89	82	1 213	927	74	125	57	94	62	135	14	86	50	697
184	30	927	552	11	30	28	30	67	78	75	109	155	583
2 961	3 033	26 633	16 861	1 496	1 612	1 724	2 413	2 689	2 826	1 010	2 598	2 243	18 611
1 163	1 201	10 099	6 182	596	624	774	986	1 023	890	312	1 132	658	6 995
624	437	6 221	4 259	262	488	364	539	652	906	147	519	704	4581
1 174	1 395	10 313	6 420	638	500	586	888	1 014	1 030	551	947	881	7 035

Tabell 3 BYGGNADSKOSTNADER FÖR BYGGNADSPROJEKT PÅBÖRJADE UNDER DEN 12-, 6- RESPEKTIVE 3-MÅNADERSPERIOD SOM AVSLUTAS SEPTEMBER 1978 OCH 1979. FÖRDELNING EFTER BYGGNADSOMRÅDE OCH LÄN. MKR
Building costs building projects begun during the period of 12, 6 or 3 months ending September 1978 and 1979. Distribution by type of project and county. Mill. Sw. Kr.

Byggnadsområde Län	12-månaders- perioden		6-månaders- perioden		3-månaders- perioden	
	oktober-september		april-september		juli-september	
	1977/79 ¹	1978/79	1978 ¹	1979	1978 ¹	1979
Bostadshus	10 281	11 465	4 585	5 023	2 150	1 943
Därav småhus	6 107	5 889	2 599	2 503	1 145	1 027
Industri	2 708	3 506	1 179	2 194	572	1 101
Kraftverk m m	696	947	415	691	152	402
Samfärdsel	713	888	302	497	99	195
Handel m m	2 648	3 502	1 518	1 845	588	792
Förvaltning, sociala ändamål	2 417	3 733	1 172	1 600	447	600
Skolor, kyrkor, samlingslokaler						
fritidshus m m	2 449	2 807	1 405	1 344	585	546
Vägar o gator, vatten o avlopp m m	1 378	1 535	588	585	272	272
Övriga områden	648	620	306	221	90	95
Samtliga	23 938	29 003	11 470	14 000	4 955	5 946
Därav ²						
Stockholms	4 560	5 974	2 187	2 863	980	1 322
Uppsala	623	1 115	378	642	229	454
Södermanlands	623	792	209	341	92	136
Östergötlands	988	1 017	507	411	177	131
Jönköpings	768	883	384	453	235	220
Kronobergs	536	516	221	253	62	100
Kalmar	498	735	253	316	121	114
Gotlands	125	163	60	91	11	46
Blekinge	350	418	149	251	68	19
Kristianstads	678	668	201	215	69	87
Malmöhus	2 420	2 498	1 021	1 137	480	441
Hallands	661	844	293	463	136	228
Göteborgs och Bohus	1 820	2 440	933	1 001	306	339
Älvsborgs	1 069	1 212	410	616	142	206
Skaraborgs	698	756	253	364	79	197
Värmlands	795	773	449	363	213	140
Örebro	766	900	316	484	149	191
Västmanlands	722	909	296	411	121	250
Kopparbergs	823	1 375	436	759	243	314
Gävleborgs	827	1 037	453	572	214	213
Västernorrlands	843	798	431	447	220	112
Jämtlands	394	619	273	371	157	102
Västerbottens	1 068	983	693	441	187	150
Norrbottnens	635	958	358	514	174	339
Hela riket	23 290	28 383	11 164	13 779	4 865	5 851

1) Uppgifterna är baserade på SM för september 1978, Bo 1978:5.11.

2) Exkl övriga områden.

Urvalsundersökningar och urvalssamordning

När man vill göra uttalanden om t ex en stor grupp människor, så undersöker man i allmänhet inte hela gruppen utan bara en mindre del av den. Man gör en urvalsundersökning i stället för en totalundersökning.

Utifrån informationen om den mindre gruppen gör man uppskattningar av hur det förhåller sig i den större.

Några skäl till att man gör urvalsundersökningar i stället för totalundersökningar är:

- det blir billigare
- det går fortare
- det blir bättre kvalitet på uppgifterna

Det sistnämnda kan förklaras så här: Om man gör en totalundersökning måste man i regel, av ekonomiska skäl, använda billiga datainsamlingsmetoder — t ex låta människor fylla i blanketter utan hjälp. Risken att man skall få dålig kvalitet på uppgifterna är då stor. Väljer man i stället en urvalsundersökning, så kan man göra den i form av intervjuer — se till att alla frågor blir besvarade och ta med flera och mera detaljerade frågor. Därigenom kan kvaliteten på uppgifterna förbättras.

Med oförändrad undersökningstakt hos SCB, kommuner, universitet, privata institut m fl kommer varje svensk att bli uttagen till en urvalsundersökning i genomsnitt fyra gånger under sitt vuxna liv. SCBs urval är »disproportionellt» fördelade, vilket innebär att man i vissa grupper kommer att uttas betydligt fler gånger, i andra färre gånger.

Det faktum att en och samma person kommer med i flera undersökningar kan leda till ökad vägrarandel och i övrigt försvårat fältarbete. Därför arbetar man inom SCB med frågorna kring urvalssamordning. Särskilt då s k negativ samordning, som innebär att undersökningarna planeras så att de saknar gemensamma objekt. Detta inrymmer dock en hel del statistiskt-teoretiska problem, som ännu inte är lösta.



SCBs publikationer kan köpas i bokhandeln eller från Liber distribution, 162 89 Vällingby, tfn 08/89 01 20. God vägledning ger förteckningarna »Månadens tryck» och »Årets tryck». Ni får dem gratis från SCBs distributionsdetalj, Box 902, 701 22 Örebro, tfn 019/14 03 20. — Ytterligare hjälp kan Ni få genom att vända Er till SCBs **upplysningstjänst**, Fack, 102 50 Stockholm, tfn 08/14 05 60. SCB kan också åta sig att mot betalning ta fram statistik baserad på nytt grundmaterial eller bearbeta befintlig statistik för speciella ändamål. Kontakta SCBs **uppdragscentral**, Fack, 102 50 Stockholm, tfn 08/14 05 60, så får Ni veta mera.